

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

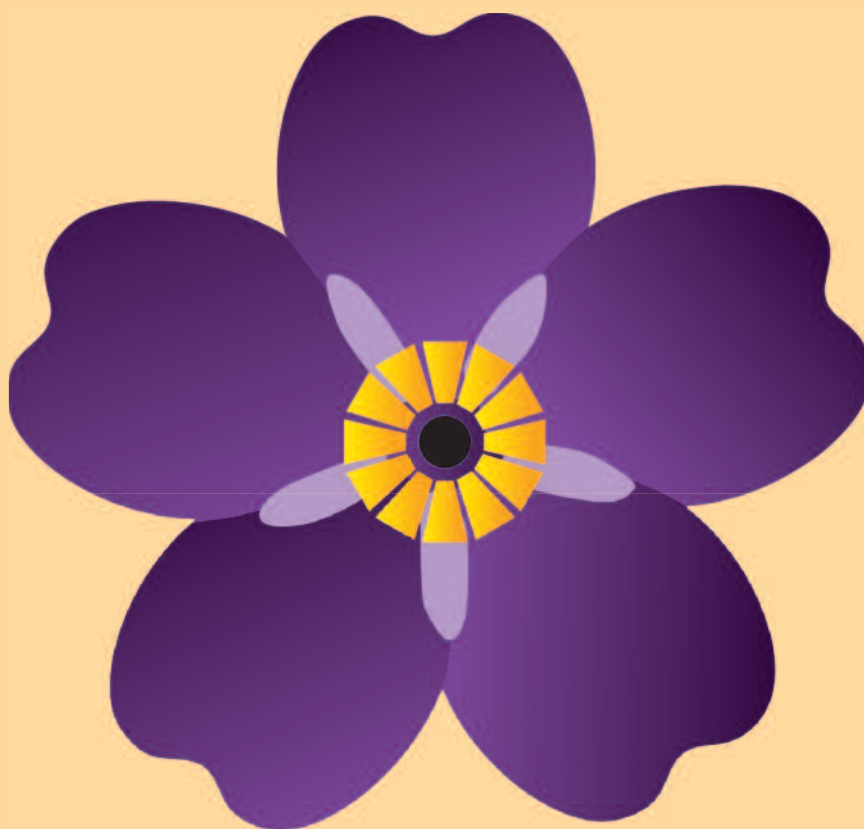
DIEGHIEGAIDOU

ديغيجادو

Հրատարակութիւն Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի

نشرة جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

Կը յիշեմ եւ կը պահանջեմ

1915-2015
Հայոց Յեղասպանութեան
100-րդ տարելից

ՏԵՂԵԱՏՈՒ

Պաշտոնաթերթ Գահիրեի
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության
Հեռաձայն: 22916444 - 24151127 - 24152478
Հեռապատճեն: 22916916

DEGHEGADOLU

Periodical published by
Armenian General Benevolent Union - Cairo
Tel.: 22916444 - 24151127 - 24152478
Fax: 22916916
e-mail: agbucairo@gmail.com
www.agbuegypt.com

ديغيجادو

نشرة دورية
لجمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة
ت: ٢٤١٥٢٤٧٨ - ٢٤١٥١١٢٧ - ٢٢٩١٦٤٤٤
فاكس: ٢٢٩١٦٩١٦

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ
Շաքլ Մարգարեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ
Պերճ Թերզեան

ՍՐԲԱԳՐԻՉ
ՎԵՐՍՏՈՒԳԻՉ
Անայիս Ճիզմենեան

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ՁԵՒԱԽՐՈՒՄ
Շահէ Լուսարարեան

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՇԱՐՈՒԱԾՔ
Վարդուհի Արթինեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Nubar Printing Press

Թիւ 72 Նոր Շրջան
ՅՈՒՆԻՍ 2014

Գահիրեի ՀԲԸՄ-ի
լուրերուն հետեւեցէք
www.agbuegypt.com
կայքէջով

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՅԱՆՃՆԱԺՈՂՈՎԻ ՉՈՐՐՈՐԴ ՆԻՍՏԸ

Մայիսի 27-ին, Կարեն Դեմիրճեանի անուն մարզահամերգային համալիրում տեղի ունեցավ Հայոց Ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող Պետական Յանձնաժողովի չորրորդ նիստը, որը վարեց յանձնաժողովի նախագահ, ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսեանը: Նիստն անցկացուեց ընդլայնուած կազմով: Յանձնաժողովի անդամներից բացի նիստին ներկայ էին նաեւ տարբեր համայնքներից հարիւրամեակի տարածաշրջանային յանձնախմբերի ներկայացուցիչներ, փորձագետներ, ՀՀ դիւանագիտական ներկայացուցիչներ, Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու թեմերի առաջնորդներ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց Կաթողիկոսութեան եւ Հայ Աւետարանական Համաշխարհային որհրդի հոգեւոր դասի ներկայացուցիչներ:

ՀՀ Նախագահն իր բացման խօսքում նշեց, որ յանձնաժողովի անդրանիկ

նիստից յետոյ անցած երեք տարիների ընթացքում Հայոց Ցեղասպանութեան հարիւրամեակի միջոցառումների շրջանակներում կազմակերպչական եւ նախապատրաստական մեծ աշխատանք է իրականացուել ինչպէս Հայաստանում, այնպէս էլ Սփիւռքում եւ Արցախում:

Ելոյթներով հանդես եկան ԼՂՀ Նախագահ Բակօ Սահակեանը, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը, Ներսէս Պետրոս ԺԹ Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց Կաթողիկոս Պատրիարքը, Հայ Աւետարանական Համաշխարհային որհրդի նախագահ Հովել Միքայէլեանը, ՀՀ Սահմանադրական Դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութիւնեանը, ՀՀ Արտաքին Գործերի նախարար Էդուարդ Նալբանդեանը, աւանդական կուսակցութիւնների՝ ՀՀԴ, ՌԱԿ, ՍԴՀԿ ներկայացուցիչները, ինչպէս նաեւ համահայկական խոշորագոյն կառոյցների ղեկավարները:

ՀԲԸՄ Նախագահ Պերճ Սեդրակեանի ուղերձը ներկայացրեց նիստին մասնակցող ՀԲԸՄ Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամ Վազգէն Եագուպեանը: Նիստի մասնակիցներին ներկայացուել է նաեւ Պետական Յանձնաժողովի կողմից ստեղծուած աշխատանքային խմբի մշակած Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի խորհրդանշանը՝ անմոռուկ ծաղիկը:

Նիստի նախօրէին Հայոց Ցեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտում մեկնարկեց Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող տարածաշրջանային յանձնախմբերի ղեկավարների եւ ներկայացուցիչների հաւաք-հանդիպումը: Հանդիպման մասնակիցներն այցելեցին Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր եւ ծաղկեպսակ դրեցին Հայոց Ցեղասպանութեան գոհերի յուշակոթողին:

Բացման խօսքով հանդես եկաւ ՀՀ Նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, Պետական Յանձնաժողովի անդամ, Ցեղասպանութեան 100-րդ տարե-

լիցին նուիրուած միջոցառումների համակարգող Վիգէն Սարգսեանը: Ելոյթներ ունեցան նաեւ ՀՀ Սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը, Հայոց Ցեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտի տնօրէն Հայկ Դեմոյեանը, տարածաշրջանային յանձնախմբերի ներկայացուցիչները՝ Ֆրանսայի յանձնախմբի ազգային պատասխանատու Ալեքսի Կեովճեանը (ՀԲԸՄ Եւրոպայի ատենապետ), Փարիզի Ֆրանսահայ Կազմակերպութիւնների Համակարգող խորհրդի համանախագահ Արա Թորանեանը, Եգիպտոսի Տարածաշրջանային Յանձնախմբի ներկայացուցիչ Պերճ Թերզեանը (ՀԲԸՄ Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի ատենապետ), եւ այլք: Նրանք ներկայացրին Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած՝ տարածաշրջաններում իրականացուած միջոցառումները եւ յառաջիկայ անելիքները:

ՀԲԸՄ Հայաստանի Լրատու

ՀՀ ՆԱԽԱԳ-ԱՀ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԽՕՍԱՔԸ (ՄԷՋԻԵՐՈՒՄՆԵՐ)

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ
ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ ՊԵՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՉՈՐՐՈՐԴ ՆԻՍՏԻՆ

«Ողջունելի է, որ յանձնախմբերը տարածքներում համախմբել են տարբեր կառույցների ներկայացուցիչների, ինչպես նաև այդ աշխատանքներում ներգրավել են օտարազգի գիտնականների, պետական-քաղաքական գործիչների: Նպատակաուղղուած աշխատանքներ են կատարում հոգեւոր կառույցները, աւանդական կուսակցութիւնները, համահայկական եւ հասարակական կազմակերպութիւնները: Այս գործում մեծ ներդրում ունեն զանգուածային լրատուութեան միջոցները՝ հանրութեանն իրազեկելու առումով:

Իստ կարելորում եմ լոպպիստական եւ իրազեկման կառույցների դերը, ինչպես նաև տեղական վարչակարգերի հետ բազմաբնոյթ աշխատանքների իրականացման նպատակով համագործակցութեան սերտացումը: Հայոց Յեղասպանութեանը վերաբերող իրաւական թղ-

թածրարի մշակման աշխատանքներ են իրականացւում հայ իրաւաբանների կողմից՝ անդրադառնալով անհատական, համայնքային եւ համազգային խնդիրներին:

Այս տարի իր դռները կը բացի Կոմիտասի թանգարանը, իսկ յաջորդ տարի Ապրիլին կ'աւարտուեն Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրի հիմնանորոգման եւ Հայոց Յեղասպանութեան թանգարանի ընդարձակման ու նոր ցուցադրութեան կազմակերպման աշխատանքները: Սրանք ընդամենը օրինակներ են հարիւրամեակի բազմաթիւ միջոցառումների շարքից:

Յարգելի՛ գործընկերներ,

Մեծ Եղեռնը եւ՝ հաւաքական, եւ՝ անհատական ողբերգութիւն է. չէ որ գրեթէ իւրաքանչիւր հայ սեփական ընտանիքի ողբերգութեամբ է ծանօթ ցեղասպանու-

թեանը: Հարիրամեակի խորհուրդն ու դրա բարոյական, հոգեբանական եւ քաղաքական իմաստն ու նշանակութիւնը ներկայիս սերունդների համար չափազանց կարեւոր է: Ահա թէ ինչու իւրաքանչիւրս պետք է ունենանք մեր պատասխանատուութեան զգացումն ու չափաբաժինը հարիրամեակի առիթով կազմակերպուելիք միջոցառումների յաջող անցկացման եւ միջազգային իրազեկման նոր մակարդակ ապահովելու գործում:

Հայոց Ցեղասպանութեան հարիրամեակի տարելիցը մեծ խորհուրդ ունի, եւ՝ համայն հայութեան, եւ՝ համայն մարդկութեան համար: 1915թ. Ապրիլի 24-ը ոչ միայն մինչ այդ մարդկութեան պատմութեան մէջ նախադէպը չունեցող մի ողջ ժողովուրդի ոչնչացման եւ հայրենագրկման սկիզբն է, այլեւ 20-րդ դարի այլ ցեղասպանութիւնների նախատիպը:

Մարդկութեան դէմ ոճիրները վաղեմութեան ժամկետ չեն կարող ունենալ: Ցեղասպանութիւնների կանխարգելման միակ բանաձեւը մարդկային պատմութեան սոսկալի էջերի ճանաչումն ու դատապարտումն է: Որպէս ցեղասպանութիւն վերապրած ժողովուրդ, մենք իւրաքանչիւրս առաքելութիւն ունենք նման արհաւիրքների կրկնութիւնը բացառելու գործում:

Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի նախաշեմին մենք եւս յստակ կոչ ենք անում բոլոր պետութիւններին, միջազգային հանրութեանը ճանաչել եւ դատապարտել այս աննախադէպ ոճիրը:

Մենք, որպէս պետութիւն եւ որպէս ժողովուրդ, շարունակելու ենք մեր պայքարը ինչպէս Հայոց Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման եւ դատապարտման, այնպէս էլ աշխարհի որեւէ անկիւնում մարդկութեան դէմ ուղղուած այս ամենասարսափելի յանցագործութեան դէմ:

Գաղտնիք չեմ բացայայտի, եթէ ասեմ, որ տասնամեակներ շարունակ պարզ, հասկանալի ու ապացուցման կարիք չունեցող ճշմարտութիւնների դէմ թուրքական պետութեան պաշտօնական դիրքորոշումը վերջնականապէս ձախողուել է՝ առաջացնելով բազում հարցեր պաշտօնական դիրքորոշման նկատմամբ թերահաւատ թուրք երիտասարդութեան շրջանում, եւ այդ շարքերն օրեցօր ստուարանում են. հազարաւոր թուրքեր պահանջում են սեփական կառավարութիւնից ճշմարտութեան բացայայտում եւ արդարութիւն: Աշխարհի տարբեր անկիւններում բազմաթիւ են կոչերն ուղղուած ժամանակակից Թուրքիայի ղեկավարութեանը՝ վերջ դնելու անհեռանկարային ժխտողական քաղաքականութեանը: Թուրքիան պետք է գիտակցի, որ Օսմանեան կայսրութեան յանցակիցը չդառնալու համար պատմութեան հետ առերեսումը եւ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումն ու դատապարտումն այլընտրանք չունեն:

Այս հանգամանքը եւ փաստերի անառարկելիութիւնը ստիպում են Թուրքիայի իշխանութիւններին քայլեր ձեռնարկել: Պաշտօնական Անգարան նոր քայլեր է անում, որոնք երբեմն աննախադէպ են իրենց ձեւի մէջ, սակայն բովանդակութեամբ արտացոլում են Թուրքիայի հարիրամեայ՝ նոյն ժխտողական քաղաքականութիւնը: Դրանք կրկնում են թուրքական յայտնի դիրքորոշումները՝ փորձելով խեղաթիւրել պատմութիւնը, նոյն հարթութեան մէջ դնելով զոհին ու դահիճին, համեմատելով անհամեմատելին: Անցեալի ծանր բեռից ազատուելու միակ հնարաւոր քայլը, որ պետք է կատարի Թուրքիայի իշխանութիւնը՝ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումն է: Կիսաքայլերով լուրջ արդիւնքի հասնել հնարաւոր չէ:

Ուզում եմ ձեզ տեղեկացնել, որ հրաւերներ եմ ուղարկել մի շարք պետութիւնների ղեկավարներին 2015թ. ընթացքում եւ յատկապէս Ապրիլի 24-ին այցելելու

Հայաստան՝ մեզ հետ յարգանքի տուրք մատուցելու Հայոց Ցեղասպանութեան մէկ ու կէս միլիոն անմեղ նահատակների յիշատակին, ձայն բարձրացնելու Ցեղասպանութեան յանցագործութեան դէմ առհասարակ եւ արձանագրելու, որ հայ ժողովուրդը ոչ միայն վերապրեց իրեն բաժին հասած այս փորձութիւնը, այլեւ վերածնունդի ճանապարհը բռնեց: Մենք ոչ միայն վերապրեցինք, այլեւ կարողացանք համախմբուել եւ ուղի հարթել դէպի անկախ պետականութիւն՝ ազատ Հայաստան:

Պաշտօնական Անգարան շարունակում է խօսել պատմաբանների յանձնաժողով ստեղծելու եւ արխիւները բացելու մասին: Նախ եւ առաջ յայտնի է, որ Հայաստանի արխիւները միշտ բաց են եղել բոլոր այն հետազօտողների համար, ում հետաքրքրել է հարցի գիտական մասը: Բաց են եղել նաեւ գիտական հաստատութիւններում եւ թանգարաններում պահուող նիւթերը: Բայց ողջ հարցը նրանում է, որ Հայոց Ցեղասպանութեան ճշմարտութեանն առերեսուելու համար արխիւային աշխատանք ընդհանրապէս չի պահանջուում: Բաւական է մտնել ցանկացած հայկական տուն, ցանկացած ընտանիք եւ վկայութիւնները կը լցնեն ցանկացած ունկնդիրի սիրտը: Բաւական է լինել Ծիծեռնակաբերդում Ապրիլի 24-ին եւ տեսնել, թէ ո՞րն է այդ օրուայ խորհուրդը իւրաքանչիւր հայի համար՝ Հայաստանում եւ Սփիւռքում: Բաւական է գնալ Սփիւռքի ցանկացած համայնք եւ հարցնել՝ ինչպէ՞ս են ձեր նախնիները յայտնուել այստեղ: Եթէ Թուրքիայի իշխանութիւններին հետաքրքրում է ճշմարտութիւնը, ուրեմն նրանք պետք է գան Հայաստան եւ Ապրիլի 24-ին լինեն հայ ժողովուրդի կողքին: Չեմ կարծում, թէ դրանից յետոյ նրանք արխիւներ այցելելու մասին միտք հնչեցնել կարողանան:

Օգտուելով այս առիթից՝ պաշտօնապէս հրաւիրում եմ Թուրքիայի նախագահին, ով էլ որ ընտրուի յառաջիկայ ընտ-

րութիւնների ժամանակ, այցելելու Հայաստան 2015-ի Ապրիլի 24-ին եւ առերեսուելու Հայոց Ցեղասպանութեան պատմութեան խօսուն վկայութիւններին:

Այս ամենով հանդերձ, մենք թշնամանք չենք տածում թուրք ժողովուրդի հանդէպ: Աւելին, փորձում ենք ստեղծել պայմաններ, որտեղ հայ եւ թուրք ժողովուրդները կը կարողանան շփուել միմեանց հետ՝ գտնելու համար հաշտեցման ուղին: Այդ նպատակով էինք փորձում եւ հիմա էլ հաւատարիմ ենք մնում Թուրքիայի հետ առանց նախապայմանների յարաբերութիւնների կարգաւորմանն ու հայ-թուրքական սահմանի բացմանը, թէ եւ նման ցանկութեան մասին միայն յայտարարութիւններ ենք լսում թուրքական կողմից: Եթէ ցանկութիւնն իրօք անկեղծ է, ապա Թուրքիան լաւ գիտի Հայաստան-Թուրքիա հաշտեցումը կեանքի կոչելու ուղին:

Թող ոեւէ մէկը յոյս չտածի, թէ Մեծ Եղեռնի հարիւրամեակը մեր դատի սահմանագիծն է: Այն սոսկ մեր վիշտը սգալու, հոգեպէս ամրապնդուելու եւ արդարութեանը հասնելու իւրատեսակ հանգրուան է: Հայոց Ցեղասպանութեան հարիւրամեակին մենք ներկայանալու ենք նորացուած նպատակադրումներով եւ մեր առջեւ դրուած համահայկական նոր օրակարգով, առաւել հզօր պետականութիւն եւ առաւել համախմբուած Սփիւռք ունենալու մեր ծրագրերով: Հարիւրամեակով մենք ամփոփելու ենք պատմական մի շրջան եւ ազդարարելու ենք յանուն արդարութեան վերականգման պայքարի մի նոր փուլ:

Մենք կարելոր ուղերձ ունենք համայն աշխարհին. մենք նոր թափով, եռանդով ու վճռականութեամբ ենք շարունակելու մարդկութեան դէմ ուղղուած յանցագործութեան՝ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման համար մղուող մեր պայքարը:

ՀԱՐՄ ԵՎԽԱԳ-ԱՀ ՊԵՐՃ ՍԵՂ-ՐԱԿԵԱՆԻ ՈՒՂԵՐՁԸ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԻՆ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԱԾ ՀԱՐՄ-Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄ ՎԱՉԳԷՆ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆԷ

Հայաստանի Հանրապետության Մեծարգոյ Նախագահ Տիար Սերժ Սարգսեան,
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց,
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ,
Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Մեծարգոյ Նախագահ Տիար Բակո Սահակեան,
Հայոց Ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող Պետական Յանձնաժողովի յարգարժան անդամներ,

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Նախագահ Տիար Պերճ Սեղրակեանի կողմէ, եւ յանուն մեր Միութեան աշխարհատարած անդամակցութեան, կ'ողջունենք Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող Պետական Յանձնաժողովին այս չորրորդ նիստը: Մենք լաւատեսութեամբ եւ վճռակամութեամբ կը մասնակցինք այս նիստին՝ այն անխախտ համոզումով, որ Հայաստանի անկախ պետութեան եւ ամբողջ Սփիւռքի ժողովրդային, քաղաքական, դիւանագիտական եւ քարոզչական կարողականութիւնը ի սպաս պիտի դրուի Հայոց Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման, անոր հետեւանքներու վերացման եւ արդար հատուցումի ձեռքբերման երկարաշունչ պայքարին:

Համոզուած ենք, թէ մեր այս արդար պայքարին պիտի միանան նաեւ աջակիցներ, դաշնակիցներ, բարեկամ ազգեր, մարդկային իրաւանց պաշտպան հաւաքականութիւններ, բայց մանաւանդ յանուն արդարութեան մարտնչող, ժխտողականութեան դէմ պայքարող եւ Ցեղասպանութիւնը ամբողջ մարդկութեան դէմ ուղղուած յանցագործութիւն նկատող հեղինակաւոր կազմակերպութիւններ եւ միջազգային համբաւ վայելող արդարամիտ անձնաւորութիւններ: Հարիւրամեակի առիթով, մենք յատուկ ձեռնարկներով պետք է կրկին անգամ մեր երախտագիտութիւնը յայտնենք բո-

լոր այն երկիրներուն, ժողովուրդներուն եւ կազմակերպութիւններուն, որոնք դատապարտած եւ ճանչցած են Հայոց Ցեղասպանութիւնը: Մանաւանդ այն անհատներուն եւ կազմակերպութիւններուն, որոնք իրենց միջոցները եւ ծառայութիւնները ի գործ դրած են Ցեղասպանութենէն վերապրած որբերուն եւ աղետեալներուն օգնութեան, պատսպարումի եւ կրթութեան աշխատանքներուն:

Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող Պետական Յանձնաժողովին գլխաւորութեամբ, անցնող տարիներուն, կարելոր աշխատանքներ կատարուած են նաեւ տարածաշրջանային մակարդակներով: Դարադարձին ընդառաջ, վստահ ենք որ այդ աշխատանքները առաւել համադրելու, ծրագրուած ձեռնարկներուն ու ցուցական ելոյթներուն նոր ուժականութիւն հաղորդելու եւ յստակ ռազմավարութիւն մը որդեգրելու անհրաժեշտութիւնը կայ: Վստահ ենք նաեւ որ համախմբուած ու համակարգուած ճիգերով ազգովին ազդու ծրագիրներ պիտի իրականացնենք յառաջիկայ տարուան ընթացքին:

Յարգելով տարբեր տեսակետները, մենք պետք է մէկ եւ միասնական պատգամ յղենք աշխարհին, խօսինք հաւաքական նոյն լեզուով, մեր պահանջները բանաձեւենք կուռ տրամաբանութեան, պատմական ճշմարտութեան եւ մեր իրաւունքներու վերականգման անհրա-

Վազգեն Եազուլպեան (աջից առաջինը)

Ժեշտութեան հիման վրայ: Մէկ խօսքով, մեր անժամանցելի Դատին թղթածրարը պէտք է ըլլայ ամբողջական՝ բարոյական, քաղաքական եւ իրաւական հիմունքներով: Սակայն պարտինք նաեւ ըլլալ իրատես, հաշուի առնենք միջազգային քաղաքականութեան նրբութիւնները եւ միջ-պետական շահերը՝ Հայաստան պետութիւն եւ Սփիւռք գիրար լրացնող դերակատարութեամբ:

Պահանջներու բանաձեւումի իմաստով կարելոր հիմք պիտի հանդիսանայ անկասկած, մեր տրամադրութեան տակ գտնուող Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին առիթով Համահայկական Հռչակագրին նախագիծը, որ քննարկուելէ ետք պիտի վաւերացուի մեր կողմէ: Վստահ ենք որ որոշ խմբագրումներէ ետք, Հռչակագիրը շատ կարելոր փաստաթուղթ մը պիտի ըլլայ բոլորիս համար, ծառայելով որպէս ուղենիշ:

Մեծ Եղեռնի Հարիւրամեակը կարելոր անկիւնադարձ մըն է մեր ազգին համար: Սակայն վախճանակետ մը չենք նկատեր զայն: Մեր պայքարը կրնայ երկար տեւել, յաջողութիւններ եւ անյաջողութիւններ արձանագրել: Կարելորը սակայն մեր դատը հետապնդելու անտեղիտալի կամքն է եւ անկոտորում ոգին:

Յարգելի ներկաներ,

Հ.Բ.Ը. Միութիւնը, իբրեւ համահայկական կազմակերպութիւն, որուն աւելի քան 100-ամեայ գործունեութիւնը համակ նուիրում եղած է հայութեան եւ անոր վերապրումի կերտումին, այս առթիւ անգամ մը եւս իր պատրաստակամութիւնը կը յայտնէ նպաստելու համագային բոլոր այն նախաձեռնութիւններուն եւ ծրագիրներուն, որոնք կը ծառայեն մեր ժողովուրդի հաւաքական շահերուն, անոր իղծերու իրականացումին եւ մեր հայրենիքի զօրացումին. հայրենիք, որ լաւագոյն գրաւականն է մեր լինելիութեան եւ յարատեւումին: Մեր Միութեան հիմնական կողմնորոշումն է ցոյց տալ աշխարհին, թէ Հայ ժողովուրդը առկայ է իր համաշխարհային դերով եւ լարուած ուժերով կը ձգտի իր աչքառու ներդրումը ունենալ, որպէս գործարար եւ նախաձեռնող ուժ եւ թէ հակառակ մեր ժողովուրդը բնաջնջել ուզող եղեռնագործութեան, կանգուն ենք դեռ՝ մեր անկախ պետականութեամբ, հզօր Սփիւռքով եւ փայլուն ապագայ կերտելու մեր ժողովուրդին հաստատակամութեամբ:

Կատարեալ յաջողութիւն եւ արդիւնաւոր ընթացք կը մաղթենք Պետական Յանձնաժողովի աշխատանքներուն:

Շնորհակալութիւն

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու Եգիպտահայ հասարակության կը տեղեկացնենք թե հետեւելով Սփիւռքի բոլոր կազմակերպուած հայ օճախներուն մէջ որդեգրուած դրութեան, Եգիպտոսի մէջ եւս Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող տարածաշրջանային յանձնախումբ մը ստեղծուած է, որ կը գործէ Յուլիս 2012-էն ի վեր:

ՀՀ Սփիւռքի Նախարարութիւնը, Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող պետական յանձնաժողովին հետ համատեղ, 2014 Մայիս 26-ին Երեւանի մէջ կազմակերպած էր 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող տարածաշրջանային յանձնախումբերու ներկայացուցիչներու համաժողով մը:

Այս համաժողովին Եգիպտոսի յանձնախումբին որոշումով եւ անոր անունով մասնակցեցաւ յանձնախումբի անդամ՝ Տիար Պերճ Թերզեան, որ ներկայացուց ստորեւ հրատարակուող զեկոյցը: Սոյն զեկոյցին բովանդակութիւնը լիովին կը լուսաբանէ յանձնախումբին կազմութեան պարագաները, աշխատանքային ծրագիրը եւ մինչեւ Ապրիլ 2014 Եգիպտոսի յանձնախումբին եւ ընդհանրապէս Եգիպտահայ գաղութին կողմէ Եղեռնի 100-ամեակին առիթով իրագործուած միջոցառումները:

Հարկ է նշել թե Եգիպտոսի յանձնախումբին ներկայացուցիչը, այլ երկիրներու տարածաշրջանային յանձնախումբերու ներկայացուցիչներուն հետ համատեղ, մասնակցած է նաեւ Մայիս 27-ին Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող պետական յանձնաժողովի նիստին:

ՉԵԿՈՅՑ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԵ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒՐՈՒՄԸ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԶ-ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ (26-27 Մայիս 2014, Երեւան)

1. ԿԱԶՄ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ

Ա. ԿԱԶՄ

ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսեանի 23 Ապրիլ 2011-ի հրամանագրով ստեղծուած է Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող Պետական Յանձնաժողով, որուն կը նախագահէ ՀՀ Նախագահը:

Սոյն հրամանագրին 3-րդ յօդուածով, Սփիւռքի մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող տարածաշրջանային յանձնախումբեր ստեղծելու նախատեսութեան հիման վրայ, ՀՀ Եգիպտոսի արտակարգ եւ լիազօր դեսպանը՝ Դոկտ. Արմէն Մելքոնեան 2012թ. Յուլիսին կը հրաւիրէր հետեւեալները, որպէսզի կազմեն Եգիպտոսի տարածաշրջանի Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի Յանձնախումբը.

- Գերշ. Տ. Աշոտ Եպս. Մնացականեան - Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Առաջնորդ
- Արհ. Գրիգոր Եպս. Գուսան - Առաջնորդ Աղեքսանդրիոյ Կաթողիկէ Հայոց
- Տիար Նորայր Տեօվլեթեան - ներկայացուցիչ «Արեւ»ի շրջանակին
- Տիար Պետրոս Մխտիկեան - ներկայացուցիչ «Յուսաբեր»ի շրջանակին
- Տիար Մարտիրոս Պալայեան - ներկայացուցիչ «Զահակիր»ի շրջանակին
- Տոքթ. Վիգէն Ճիգմեճեան - ներկայացուցիչ Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի

- Տիար Զրիստափոր Միքայելեան - ներկայացուցիչ Հայ Կաթողիկե Ս. Թերեզա ակումբին
- Տիար Պերճ Թերզեան - ներկայացուցիչ Գահիրեի ՀԲԸՄ-ի արաբատառ «Արեգ» ամսօրեային
- Տոքթ. Արմեն Մազլումեան - ներկայացուցիչ «Յուսաբեր»ի Հայ Դատի Մարմին

Սոյն կազմը Յուլիս 2012-ին իր առաջին նիստեն յետոյ, երկրին մէջ տիրող պայմաններուն բերումով, իր յաջորդ նիստը գումարեց 22 Յունուար 2013-ին, որմէ ի վեր կը շարունակէ իր հերթական նիստերը: Ստորեւ կը ներկայացնենք Յանձնախումբին որդեգրած աշխատանքային ծրագիրը, որ ցարդ կը գործադրուի:

Բ. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ

- Ցեղասպանութեան առընչուող գիրքերու թարգմանութիւն, տպագրութիւն եւ տարածում

ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ

- Դասախօսութիւններ տեղաբնակ եւ դուրսէն հրաւիրեալ անձերու կողմէ՝ հայ եւ օտար շրջանակներու համար

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԿԱՆ

- Չեկուցագրեր (bulletin) - արաբերէն եւ անգլերէն
- Յօդուածներ (արաբերէն եւ այլ լեզուներով)
- Կայքէջի եւ համացանցի միջոցներով տեղեկատուութեան տարածում (դիմատետր- Facebook)

- Պատրաստութիւն եւ ցուցադրութիւն հեռուստատեսային հաղորդումներու

- Հարցազրոյցներ

- Ցուցադրութիւն վաւերագրական ֆիլմերու

- Լրագրողներու պարբերական այցելութիւններ Հայաստան

- Հակադարձում ապատեղեկատուական քարոզչութեան դէմ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

- Հայաստանէն կամ Սփիւռքէն հրաւիրել արուեստագետներ եւ խումբեր
- Յուշահանդէսներու կազմակերպում՝ օտար հասարակութեան եւ ներհամայնքային մակարդակներով

- Գեղարուեստական ֆիլմերու ցուցադրութիւն տեղական հեռուստաալիքներով

ՆԵՐՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԶԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

- Տեսանիւթերու ցուցադրութիւն
- Երիտասարդներու ներգրաւում Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի աշխատանքներուն մէջ

- Ասուլիսներու կազմակերպում

- Հայ եւ օտար վարժարաններու աշակերտներուն համար միջոցառումներու կազմակերպում

Գ. ԱՅԼ ԳԱՐՈՒԹՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄԻ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ

- Հրատարակուած եւ հրատարակելի գիրքերու մասին փոխադարձ համաձայնութիւն եւ տարածման գործընթացի համադրում

- Հայկական համայնք չունեցող արաբական երկիրներու մէջ նիւթեր տարածելու հարց (պետական հիմնարկներ, գիտահետազօտական կեդրոններ, ակադեմական հաստատութիւններ եւ գրադարաններ)

- Ձեռնարկներու մասին փոխադարձ իրազեկում

2. ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐ

Վերոյիշեալ ծրագիրները, որոնք նախատեսուած են 100-ամեակի Յանձնախումբին կողմէ, մասնաւորաբար ինչ կը վերաբերի արաբ հասարակութեան իրազեկումին, սկսան գործադրուիլ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանին կողմէ նշանակուած քառանդամ յանձնախումբի մը միջոցով, անմիջական մասնակցութեամբ եգիպտացի պատմաբան Տոքթ. Մոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամի:

Այս ուղղութեամբ, Հոկտեմբեր 2013-էն սկսեալ, տեղի ունեցած են հեռատեսիլի եւ ձայնասփիւռի զանազան կայաններէ՝ մէկէն երկու ժամ տեւողութեամբ եօթը ելոյթներ, որոնց շարքը ցարդ կը շարունակուի:

Սոյն ելոյթներուն ընթացքին մեկնաբանութիւններ եւ լուսաբանութիւններ տրուած են «Հայերը Եգիպտոսի Մէջ», «Հայաստանի Անկախութիւնը» եւ մասնաւորաբար «Հայերու Ցեղասպանութիւնը» սիրերուն շուրջ:

Տեղի ունեցած են հանդիպումներ 2013-ի աշնան Հայաստան այցելած եգիպտացի լրագրողներու հետ, անոնց պարզելու «Հայկական Հարց»ին էութիւնը:

Նոյնպէս հանդիպումներ եւ հրապարակումներ եղած են «ՎԵԹՕ», «Ա ՊԱՐ ԱԼ ԵՈՄ», «ԱԼ ՄԱՍԱԷՅԱ», «ԱԼ ԱՐԴԱՄ ԱԼ ԱՐԱՊԻ», «ԱԼ ՌԱԹԱՆ» եւ «ԱԼ ԳԱՅԵՐԱ» պարբերականներուն մէջ:

Վերոյիշեալներուն կողքին կազմակերպուած են ասուլիսներ եւ դասախօսութիւններ Հայկական Հարցին եւ Հայոց Ցեղասպանութեան մասին, Արաբ Պատմաբաններու Միութեան, Պատմական Ուսումնասիրութիւններու Եգիպտական Ընկերակցութեան եւ Տամանխուր քաղաքի Արուեստի Ստեղծագործական Կեդրոնին մէջ:

Ցարդ արաբերէնով գիրքեր եւ գրքոյկներ հրատարակուած են հետեւեալ խորագրերով.

«Արաբական Աղբիւրներու Պատկերացումը Հայկական Հարցին Մասին»

«Աղեքսանդրիոյ Հայերը եւ Իրենց Դերը Եգիպտական Կեանքէն Ներս»

«Եգիպտոս եւ Հայերը. Ատանայի Զարդերը. Ապրիլ 1909... Ճանապարհ Դեպի Մեծ Բնաջնջում»

«Հայկական Հարցը Միջազգային Դաշնագրերուն Մէջ»

Ազգային Առաջնորդարանի քառանդամ յանձնախումբը հիմնած է նաեւ կայքէջ մը (www.100egypt.com), որուն մուտքագրումը ընթացքի մէջ է:

Ստեղծուած է նաեւ երիտասարդական մարմին մը, որուն յանձնուած է 100-ամեակի Յանձնախումբին ծրագիրներուն մնացեալ նախատեսութիւններուն իրագործումը:

Այս բաժինը վերջացնելէ առաջ, կ'ուզենք արձանագրել որ եգիպտական «Ալ Մասրի-յին Ալ Ահրար» կուսակցութիւնը 23 Ապրիլ 2014-ին ասուլիս մը կազմակերպած է, որուն ընթացքին հանդէս եկած է Օսմանեան Թուրքիոյ կողմէ գործադրուած Հայոց Ցեղասպանութիւնը դատապարտող պաշտօնական յայտարարութեամբ մը եւ իր պատրաստակամութիւնը յայտնած է մօտերս ընտրուելիք եգիպտական խորհրդարանին մէջ պաշտպանել Եգիպտոսի կողմէ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումի հարցը:

ՀՀ արտակարգ եւ լիազօր դեսպանին հետ ունեցած հանդիպումի մը ընթացքին, «Ալ Հարաքա Ալ Մասրէյա» կուսակցութեան ղեկավարները եւս հանդէս եկած են նման յայտարարութեամբ մը՝ դատապարտելով Հայոց Ցեղասպանութիւնը գործադրողները:

Եգիպտոսի մէջ այժմ տիրող քաղաքական պայմաններուն, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ հետ անոր ունեցած ներկայ յարաբերութիւններուն բերումով, կարելի եղած է Հայոց Ցեղասպանութեան մասին ազատօրէն արտայայտուիլ եւ կոչեր ուղղել Եգիպտոսի ժողովուրդին ու կառավարութեան՝ ճանչնալու Ցեղասպանութիւնը, ինչպէս նաեւ Եգիպտոսի հողին վրայ կանգնեցնելու Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերուն նուիրուած յուշարձան մը:

3. 100-ԱՄԵԱԿԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ՉՈՒԳԱՅԵՌ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ ՏԱՐՈՒՐ ԱՅԼ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

- Գահիրեի ՅԲԸՄ-ը ձեռնարկած է ?ֆրանսահայ պատմաբան Ռեյմոն Գեորգեանի «Le Genocide Armenien» ստուարածալալ հատորին (1000 մեծադիր էջ) արաբերեն թարգմանությունն եւ տպագրությունն: Առայժմ թարգմանությունը ընթացքի մէջ է:

- Գահիրեի ՅԲԸՄ-ը Մարտ 2001-էն սկսեալ, եգիպտացի պատմաբան Տոքթ. Սոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամի միջոցով, ձեռնարկած է «Հայաստանը եւ Հայերը Եգիպտական եւ Արաբական Մամուլին Մէջ 1878-1923» ընդհանուր խորագրով ծրագրի մը գործադրութեան, պատճենահանումի միջոցով փաստագրելով Եգիպտոսի Ազգային Գրադարանին մէջ գոյութիւն ունեցող արաբատառ թերթերու եւ պարբերականներու 383 հաւաքածոներէ Հայաստանի եւ հայերու վերաբերեալ նիւթերը: Նիւթերու ընտրութիւնը եւ պատճենահանումը աւարտած է 2011-ի առաջին կիսուն՝ հաւաքելով 36,200 պատճենահանուած էջ: Վերոյիշեալ պատճենները թուայնացուած են եւ այժմ կը կատարուի անոնց մուտքագրումը: Յաջորդ հանգրուանով, 2015-էն առաջ նախատեսուած է մատենաշարի մը հրատարակութիւնը, որ պիտի ընդգրկէ 1878-էն (Սան Ստեֆանոյի դաշնագիր) մինչեւ 1923 (Լոզանի դաշնագիր) երկարող շրջանի Հայկական Հարցին, Հայկական ջարդերուն եւ Հայոց Ցեղասպանութեան առնչուող նիւթերը:

- Սոյն մատենաշարով ներկայացուելիք նիւթերը կը նպատակադրեն Եգիպտոսի, արաբական աշխարհի եւ ընդհանրապէս արաբագետ իսլամական աշխարհի մտաւորականութիւնը իրազեկել հայկական ցեղասպանութեան մասին, հիմնուելով եգիպտացի եւ արաբ թղթակիցներու կողմէ օրը օրին գրի առնուած ականատեսի վկայութիւններու, կամ արաբ եւ իսլամ գրողներու կողմէ կատարուած ուսումնասիրութիւններու եւ վերլուծումներու վրայ:

- Եգիպտոսի Հայ Դատի Մարմնի նախաձեռնութեամբ ծրագրուած է հրատարակել (Ալ Ահրամ) օրաթերթին մէջ 1878-1925 ժամանակամիջոցին հայութեան մասին լոյս տեսած նիւթերն ու յօդուածները: Հրատարակութեան նախաբանը գրած է Եգիպտացի պատմաբան Տոքթ. Սոհամետ Ռիֆաաթ Էլ Իմամ: Այս աշխատանքը կատարած էին ՀՀԴ երիտասարդականի անդամները:

- Եգիպտոսի Հայ Դատի Մարմինը ստանձնած է հրատարակութիւնը «Հայկական Հարցը եւ Մեծն Բրիտանիան» եւ «Հայկական Հարցը եւ Ռուսական Կայսրութիւնը» խորագրով երկու մագիստրական թեզերու, որոնք պաշտպանուած են Գահիրեի ՅԲԸՄ-ի հովանաւորութիւնը վայելած եգիպտացի գիտաշխատողներու կողմէ:

- Նաեւ պիտի հրատարակուի Եգիպտական «ԱԼ ՄՈՒՇԻՐ» թերթին մէջ լոյս տեսած հայկական հարցերու մասին յօդուածներու ուսումնասիրական եռալեզու (հայերէն, արաբերէն եւ անգլերէն) վերլուծական մը, պատրաստուած հայրենի գիտաշխատողի մը կողմէ: Վերոնշեալ «ԱԼ ՄՈՒՇԻՐ» թերթին թուայնացուած հաւաքածոն տրամադրուած է Գահիրեի ՅԲԸՄ-ի նախապէս յիշուած արաբալեզու թերթերու հաւաքածոյէն:

- Տեղին է յիշել թէ 100-ամեակի Յանձնախումբի անդամ Հայ Դատի Մարմնի ներկայացուցիչը զանգուածային լրատուամիջոցներուն հետ իրագործուած միջոցառումներուն մէջ, փոխ-յարաբերական ծիրէն ներս, կարեւոր ներդրում ունի:

ՍՓԻՒՌ - ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՀԱՆԳԻՊՈՒՄ ՍՓԻՒՌ-ՔԱՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐ ՏՈՐԱ ՍԱԳ-ԱՅԵԱՆԻ ԵՒ ՊԵՐՃ ԹԷՐԶԵԱՆԻ ՀԵՏ

29 Մայիս 2014-ին, Յ. Աճառեանի Անուան Լեզուի Ինստիտուտին մէջ հիւրընկալուեցան յայտնի հայագետ-գերմանագետ, Գանատայի Մաք Գիլ համալսարանի փրոֆեսոր Տորա Սագայեանը եւ եգիպտահայ ճանչցուած մտաւորական, հասարակական գործիչ Պերճ Թերզեանը:

Տորա Սագայեան յայտնի է ինչպէս իր գիտական աշխատութիւններով, յատկապէս՝ օտարախօսներու համար պատրաստած արեւմտահայերէնի եւ արեւելահայերէնի ինքնուսույցներով, այնպէս ալ ակադեմիկոս Գ. Զահուկեանի «Универсальная Теория Языка» (Լեզուի Ընդհանուր Տեսութիւն) մենագրութեան անգլերէն թարգմանութեամբ:

Պերճ Թերզեան ՅԲԸՄ Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի ատենապետն է, ՅԲԸՄ-ի արաբատառ «Արեգ» ամսօրեայի հայկական նիւթերու խորհրդատուն: Ան մենագրութիւններու եւ բազմաթիւ յօդուածներու հեղինակ է, որոնց մէջ անդրա-

դարձած է հայութեան յուզող տարաբնոյթ հարցերու: Հայապահպանութեան միտումով անոր արգասաբեր գործունեութիւնը բարձր գնահատուած է Հայաստանի Հանրապետութեան գիտական հանրութեան եւ իշխանութիւններու կողմէ:

Արեւմտահայերէնի բաժնի վարիչ, ԳԱԱ թղթակից անդամ Ա. Սարգսեան հիւրերուն ներկայացուց իրենց բաժնին մէջ կատարուող աշխատանքներու հիմնական ուղղութիւնները եւ ծրագրերը: Հիւրերը իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին բաժնի գործունեութեան վերաբերեալ եւ նշեցին որ պատրաստակամ են լեզուի ինստիտուտին աջակցելու արեւմտահայերէնի պահպանման, ուսումնասիրութեան եւ զարգացումին միտումով ձեռնարկներու մէջ:

Աւագ գիտաշխատող՝

Սուսաննա Տիոյեան

«Լեզուի Ինստիտուտ»

ՀՀ ՍՓԻՒՌ-ՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐ ՀՐԱՆՈՒՇ ՅԱԿՈՐԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀՐԸՄ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՊԵՐՃ ԹԷՐԶԵԱՆԸ

Մայիս 30-ին ՀՀ Սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեան ընդունեց ՅԲԸՄ Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի ատենապետ Պերճ Թերզեանը:

Պերճ Թերզեան Հայաստան կը գտնուէր 26 Մայիսին, Երեւանի մէջ կայացած Հայոց Յեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող տարածաշրջանային յանձնախումբերու ներկայացուցիչներու հաւաք-հանդիպումին մասնակցելու նպատակով:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան Հայոց Յեղասպանութեան միջազգա-

յին ճանաչումին, դատապարտումին, հետեւանքներու վերացման, պահանջատիրութեան, ինչպէս նաեւ Յեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին ընդառաջ սփիւռքեան համայնքներէն ներս կազմակերպուելիք միջոցառումներուն վերաբերող հարցեր:

Անդրադարձ եղաւ հայապահպանութեան, մասնաւորապէս արեւմտահայերէնի դասաւանդման, պահպանման եւ տարածման խնդիրներուն:

«Հայերն Այսօր»

ՏԻԱՐ ՆՈՐԱՅՐ ՏԵՕՎԼԵԹԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԱԾ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք թէ Գահիրէի ԶԲԸՄ-ի երկարամեայ վարչական անդամ Տիար Նորայր Տեօվլեթեան, վերջերս հայրենիք այցելութեան ընթացքին՝ 4 Յուլիս 2014-ին, հանդիսաւոր իրադրութեան մէջ, ՌԱԿ Զանապետական Վարչութեան կողմէ պարգեւատրուած է «ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒՐԵԱԼ» շքանշանով, «Ազգին, եկեղեցիին եւ հայրենիքին ծառայելու հետեւողական եւ արդիւնաբեր վաստակին համար»:

Տիար Նորայր Տեօվլեթեան 1956-ին անդամակցած է Գահիրէի ԶԲԸՄ-ին եւ 1972-էն ի վեր մաս կազմած անոր վարչութեան՝ վարելով զանազան պաշտօններ ու 1986-1991 եղած է անոր ատենապետը:

Ան 1972-էն ի վեր անդամ է Գահիրէի Թեմական Ժողովին եւ զանազան շրջաններու մաս կազմած է Գահիրէի Զաղաքական Ժողովին:

Տիար Նորայր Տեօվլեթեան 1965-էն սկսեալ անդամակցած է ՌԱԿ-ին եւ պատասխանատու պաշտօններ վարած՝ Զայ Գեղարուեստասիրաց Միութեան եւ Զայ Ազգային Զիմնադրամի վարչութիւններուն մէջ:

Ան նոյնպէս երկար տարիներ մաս կազմած է ՌԱԿ-ի Եգիպտոսի Շրջանային Վարչութեան, որուն պատուոյ ատենապետն է ներկայիս:

Խմբագրութիւնս այս ուրախ առիթով կը շնորհաւորէ Տիար Նորայր Տեօվլեթեանը եւ իր կողակիցը՝ «ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»ի երկարամեայ նախորդ խմբագիր Տիկին Արաքսի Տեօլեթեանը:

«Տ»

ԲԱՐԻ ԵԿԱՔ

-Ուրկե՞ր կու գաք:

Հասարակ հարցում մը երկու հայերու համար, որոնք իրարու կը հանդիպին աշխարհի որեւէ մէկ անկիւնը: Սակայն խօսակիցս չի գոհանար իմ պատասխանովս, ան տակաւին կ'ուզէ գիտնալ մեծ ծնողներուս ծննդավայրը... Հարցը կը վերաբերի տերսիմցի հայու մը, որուն կը հանդիպիմ ժընեւի Սբ. Յակոբ եկեղեցիին մէջ, Թրուանէ, ուր եկած էր 5 Ապրիլ 2014-ին ներկայ գտնուելու Նոյն շրջանէն սերող իր բարեկամներուն մկրտութեան:

Մենք հաստատ գիտենք մեր մեծ ծնողներուն ծննդավայրը եւ մերթ ընդ մերթ կը խօսինք այդ մասին, սակայն մեզմէ շատերուն համար այդ քաղաքներն ու գիւղերը անուններ են միայն ներկայ Թուրքիոյ քարտէսին վրայ: 1915-ի ցեղասպանութենէն փրկուածներու աշխարհասփիւռ շառավիղներս կեդրոնացանք արդարութեան համար մեր անվատ պայքարին վրան, եւ վերջին վերապրողներուն մեզմէ հետզհետէ բաժնուելով, այդ հեռաւոր վայրերը աստիճանաբար մշուշապատուեցան մեր հաւաքական յիշողութեան մէջ: Պարագան Նոյնը չէր Տերսիմի պահուըտած այս հայերուն, որոնք մնացին իրենց հայրենի հողին վրայ՝ ի գին բազմաթիւ զոհողութիւններու: Անոնք կորսնցուցին իրենց հայկական ինքնութեան հիմնական տարրերը, սակայն ամուր կերպով կառչած մնացին իրենց հայկական արմատներուն յիշողութեան պահպանումին: Այսօր Էլիֆը եւ իր որդին՝ Պորանը, յաղթահարած են ոտնահարուած ինքնութեան մը վերահաստատման երկար ճանապարհին առաջին քայլը, միանալով իրենց ընտանիքի անդամներուն՝ Լէյլայի, Միրալի, Այտարի եւ Ալէնի, որոնք մկրտուած էին 1 Մարտ 2014-ին, այս Նոյն եկեղեցիին մէջ:

Շուրջ 15 տարի առաջ հայաշխարհը տեղեակ չէր այս պահուըտած հայերուն գոյութենէն: Արդարեւ, անոնք ինչպե՞ս կրնային բացայայտ կերպով որպէս հայ ապրիլ Թուրքիոյ այս հեռաւոր շրջաններուն մէջ, ուր իրենց մերձաւորներուն բնաջնջումին, անոնց նիւթական եւ մշակութային ունեցուածքին կողոպուտին եւ քանդումին յաջորդեց հայկական ներկայութեան ամէն հետքի շարունակական եւ կանոնաւոր ոչնչացումը: Տասնամեակներու լռութենէ յետոյ, շնորհիւ

Հրանդ Տիկի (սպանուած 2007-ին) արիւթեան եւ բուռ մը թուրք մտաւորականներու, հայաշխարհը զարմանքով յայտնաբերեց ծածուկ մնացած հայերու գոյութիւնը, իսկամացած կամ ոչ, մասնաւորաբար գիրքերու*, լրագրական յօդուածներու եւ տեղեկատուութիւններու ընդմէջէն: Անոնցմէ ոմանց վերաբերեալ պատմութիւնները եզակի եւ խռովեցուցիչ են: Այսօր Նորանոր անձեր տէր կը կանգնին իրենց հայկական ինքնութեան եւ այս հոլովոյթը լաւ մեկնարկուած կը թուի:

Վերադառնալով Գահրաման ընտանիքի անդամներուն, անոնք սկիզբէն գիտէին իրենց հայկական ծագումին մասին: Կը տեղեկանանք թէ իրենցմէ ոմանք կը հետեւին Սբ. Յակոբ եկեղեցիի հովիւ եւ Չուիցերիոյ հայոց թեմի տեղապահ հայր Գուսան Ալճանեանի կողմէ տրուած հայրենի դասընթացներուն: Ի տարբերութիւն շատ մը սփիւռքահայերու, որոնք երբեք հարկադրուած չեն եղած իրենց արմատները գաղտնի պահելու, կը թուի թէ այս տերսիմցիները գիտակից են թէ մեր լեզուն հիմն է մեր հայկական ինքնութեան: Նոյնը կը մտածեն խառն ծածուկ հայերը, քրիստոնէութեան վերադարձած կամ մահմետական մնացած, որոնք Տիարպէքիի կամ Թուրքիոյ շրջաններուն մէջ կը հետեւին հայրենի դասընթացներուն: Այս անդրադարձը հետեւա՞նքն է արդեօք մեր պապենական հողին զօրութեան, որմէ մենք՝ սփիւռքահայերս զրկուած ենք, մինչ անոնք՝ անոր շնորհիւ, մօտ մէկ դարէ ի վեր պաշտպանուած են պարտադիր ձուլումին դէմ:

Կը տեղեկանանք հայր Գուսանէն, ինք եւս բնիկ Սասունցի, թէ յառաջիկային ուրիշ մկրտութիւններ եւս նախատեսուած են մեր եկեղեցիին մէջ: Բոլոր սրտով բարի գալուստ կը մաղթենք մեր համայնքի այս Նոր անդամներուն:

«Բարի եկաք»:

Մարալ Սիմսար

«Արձագանգ» ժընեւ եւ

«Նոր Յառաջ» Փարիզ

Ֆրանսերէնէ թարգմանեց՝ Անայիս Ծիգմէճեան

(*) Այս գիրքերէն ի միջի այլոց կը յիշենք Ֆեթիհէ Չեթինի «Մեծ Մայրիկս», Այշէ Կիւլ Ալթընայի «Թոռնիկները», Լոբանս Բիթթըրի եւ Մարք Սվազլեանի «Սուրին Մնացորդները»:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԱՐԴ-ԵՐԸ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԷՋ

Մինչև 1988-ի Փետրուար, շատերու մօտ տպաւորութիւն կար որ հայերը եւ ատրպէյճանցիները իրարու հետ խաղաղ եւ համերաշխ ապրող երկու եղբայրական դրացի ժողովուրդներ են: Դուրսէն ամէն ինչ, կարծես, անանկ էր:

Սակայն Խորհրդային Պետութեան փլուզումէն եւ իւրաքանչիւր ազգի ինքնորոշումի իրաւունք արտօնուելէ ետք, հայը՝ որպէս ազգ, նորէն սկսաւ վտանգ ներկայացնել Ատրպէյճանի համար: 1988-ի Փետրուար 13-էն Ստեփանակերտի եւ Երեւանի մէջ սկսած էին բազմահազարանոց ցոյցեր: Մարդիկ կը պահանջէին Արցախի եւ Հայաստանի միացումը:

Ատրպէյճանի պատասխանը չուշացաւ: Եւ քանի որ իրենց նախնիները արդէն մեծ փորձ ունէին հայերը ջարդելու մէջ, ատրպէյճանցիներուն կը մնար որսալ յարմար պահը եւ նոր սպանդ մը կազմակերպել հայերուն դէմ:

Փետրուար 27-ին, 18 հազար հայութեամբ բնակուած Ատրպէյճանի Սումկայիթ քաղաքին մէջ սկսան հայոց ջարդերը: Ատրպէյճանցի խուժանը ճշդած էր քաղաքի բոլոր հայերուն հասցէները, նախազգուշացուցած ատրպէյճանցի բնակչութեան որ լոյսեր չվառեն, որպէսզի զանազանէին հայերուն տունները:

Յետագային, ջարդերէն ազատածներ կը պատմեն, որ այդ օրը զարմանալիօրէն խաչեր նկատած էին իրենց տուններուն դռներուն վրայ...:

Փետրուար 27-29 վայրագ ազերիները յարձակեցան հայերուն տուններուն վրայ եւ սպաննեցին աւելի քան 50 հայ՝ մորթելով, ողջակիզելով, անդամահատելով եւ դանակահարելով: Հազարաւոր հայեր գաղթական դարձան, իսկ այս իրադարձութիւններուն մասին փաստերը ոչնչացուեցան:

Սակայն այսքանով չէին վերջանար անգութ թշնամիին վայրագութիւնները: Սումկայիթի ջարդերուն յաջորդեցին Պաքուի, Կիրովապատի, Ագուլիսի, Շամախիի, Շամախորի, Մինկեչաուրի եւ Նախիջեւանի ջարդերը:

Կիրովապատի մէջ ջարդարարները յարձակած էին ծերանոցի մը վրայ, 12 անօգնական հայ ծերեր տարած քաղաքէն դուրս եւ գազանաբար սպաննած:

1988-ի ձմրան տեղահանուեցան տասնեակ հայկական գիւղեր:

1988-1989 թթ. ընթացքին, ատրպէյճանական բոլոր լրատումիջոցները ողողուած էին հակահայկական քարոզչութեամբ՝ լուրջ հող նախապատրաստելով Պաքուի մէջ հայ բնակչութեան ջարդերուն համար: Կոչեր կ'ուղղուէին ժողովուրդին՝ վտարել հայերը եւ գրաւել անոնց բնակարանները: Մօտաւոր տուեալներով, 1990-ի Յունուարին՝ նախկին 300 հազար հայութիւն ունեցող մայրաքաղաքին մէջ մնացած էր 30-35 հազար հայ, մեծամասնութեամբ տարեց մարդիկ, որոնք չէին կրցած հեռանալ:

Տեղի ունեցածը յետագային Ատրպէյճանի կառավարութեան կողմէ որակուեցաւ որպէս «խուլիկանութիւն»: Սակայն «խուլիկանութիւն»ը կազմակերպողներն այսօր թաղուած են այդ երկրին հերոսներու պուրակին մէջ:

Այսպիսով, Ատրպէյճանի իշխանութիւնները կը փաստեն միայն, որ իրենց չափանիշով հերոս է ան՝ որ հայ մը կը սպաննէ: Մինչեւ այսօր անյայտ կը մնայ սպանուածներուն ճշգրիտ թիւը, սակայն ըստ որոշ տուեալներու ան կը կազմէ 300-400 հայ: Այսօր անոնք չկան. չկայ նաեւ հայ սպայ Գուրգէն Մարգարեանը, որ 2004-ին Հունգարիոյ մէջ քնացած տեղը կացինահարուեցաւ ազերի Ռամիլ Սաֆարովի կողմէ (որ յետագային Ատրպէյճանի ազգային հերոսի կոչումին արժանացաւ):

Այս բոլոր զոհերուն մէկ բան միայն կը միաւորէր՝ հայ ըլլալը...:

2007-ին ատրպէյճանցի գրող՝ Աքրամ Այլիսի գրեց «Զարէ Երագներ» գիրքը, որ կը պատմէր Պաքուի եւ Ագուլիսի մէջ ազերիներու կազմակերպած հայկական ջարդերուն մասին: 2013-ին Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ գրկեց Այլիսիին «Ատրպէյճանի Վաստակաւոր Գրող» կոչումէն եւ պետական կենսաթոշակէն, պատճառաբանե-

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳՐՐԻ

ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի շրջանակը ամեն տարի իր «որդիական» երախտագիտությունը կը յայտնէ ՀԲԸՄ-ի բարերարուհի Սաթենիկ Ճ. Չագրրի, հոգեհանգստեան պաշտօն խնդրելով հանգուցեալի հոգւոյն ի հանգիստ:

Այս տարի եւս, 18 Մայիսին (մահուան 32-րդ տարելից), Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագէն յետոյ, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ եգիպտահայ մեծանուն բարերարուհիին հոգւոյն համար:

Գահիրէի համայնքին հոգեւոր հովիւ Արժանապատիւ Տէր Յակոբ Բահանայ Յակոբեանի կողմէ բարերարուհիին հոգւոյն համար մատուցուած հոգեհանգիստի արարողութեանն ու աղօթքին իրենց ձայները միացնելու եկած էին ՀԲԸՄ-ի պատասխանատուներ եւ բարերարուհիին յիշատակը յարգողներ:

ՀԲԸՄ-ի «Սաթենիկ Ճ. Չագրր Զիմնադրամ»ը 1996-էն սկսեալ, իր միջոցներով կ'օժանդակէ՝ եգիպտահայութեան մշակութային, կրթական, բարեսիրական եւ մարզական ծրագիրներուն:

«Տ»

շաբ. էջ 15-էս

լով թէ Այլիսլի «վիրաւորած է իր համաքաղաքացիներուն եւ աղաւաղած է Ատրպէյճանի պատմութեան առնչուող իրողութիւնները»: Այս գիրքին պատճառով Այլիսլի շատ հալածուեցաւ իր հայրենիքէն ներս. մոլեռանդները շրջապատեցին անոր տունը, իր գիրքերու հարիւրաւոր օրինակներ հաւաքեցին եւ դագաղի մը մէջ այրեցին:

Սկսան լուրեր տարածել որ ան հայ է եւ պետք է արտաքսուի երկրէն՝ դէպի Զայաստան, իսկ Ատրպէյճանի «Արդի Զաւասարութիւն» խմբակցութեան առաջնորդը 13 հազար ԱՄՆ տոլար խոստացաւ անոր, որ կը կտրէր գրողին ականջը:

Այլիսլիի յանցանքը այն էր որ ան փորձած էր ճշմարտութիւնը բարձրաձայնել, ճշմարտութիւն որ Ատրպէյճանի կառավարութիւնը քողարկել կը փորձէ:

Այսօր՝ Զայոց Ցեղասպանութեան 100-ա-

մեակի շեմին, երբ տակաւին կը սգանք 1915-ի զոհերուն կորուստը, քիչեր կ'անդրադառնան որ 21-րդ դարուն, աշխարհի աչքին առջեւ տակաւին կը շարունակուի ցեղասպանութիւնը:

Զարց կ'առաջանայ... ու՞ր է միջազգային հանրութիւնը, եւրոպական դատարանը ինչու՞ չի դատապարտեր այս: Զետեւաբար, մենք ոչ թէ պիտի լսենք թէ ինչ կ'ըսէ օտարը, այլ պետք է ապաւինինք միայն մենք մեզի:

Ա՛ն է մեր պարտականութիւնը՝ հաւատարիմ մնալ մեր ինքնութեան, գիտնալ մեր պատմութիւնը՝ մեր դատը, պաշտպանել զայն եւ մինչեւ վերջ պայքարիլ մեր իրաւունքներու վերականգնման համար, մինչեւ արդարութեան հաստատումը:

Լուսածին Ղազէլեան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԿ «ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԵՐԵԿՈՅ»

Կիրակի, 8 Յունիս 2014-ին, Պրլըք-տանեան սրահէն ներս արուեստասեր հասարակութիւնը հաւաքուած էր ներկայ գտնուելու Հայկական Ընթերցասրահին կողմէ կազմակերպուած «Արուեստի Երեկոյ»ին եւ կրկին անգամ «Լոթիւս» երգչային համոյթին ելոյթը վայելելու:

Սրահը յատուկ ձեւով մը զարդարուած էր: Բեմը կեդրոնացած էր սրահին պատուհաններուն առջեւ, որուն վրայ զետեղուած էին դաշնակը, ճաշակաւոր ծաղկեկողովները եւ մեծ պաստառը:

Մինչ բուն երեկոյթին սկսիլը, սրահին

մէջ եռուզեռ մը կը տիրէր կազմակերպուած իւրօրինակ ցուցահանդէսին առիթով: Կը ցուցադրուէին հայկական բներգերով (մոթիֆներով) շքեղ գորգերու հաւաքածոներ՝ Բարսեղ Գրգըլեանի կողմէ:

Խեչօ Յակոբեանի կողմէ կը ցուցադրուէին հայկական եգալի դրոշմաթուղթեր, դրամներ եւ բաց նամակներ, որոնց կարգին՝ Յովի. Այվազովսքիի եւ Ալ. Սա-

րուխանի ամբողջական բաց նամակները:

Կը ցուցադրուէին նաեւ գեղանկարչական ստեղծագործութիւններ եգիպտահայ այնպիսի նշանաւոր արուեստագետներէ, ինչպէս՝ Առաքել Պատրիկ, Բիւզանդ Կոճամանեան, Գառզու, Օսնիկ Աւետիսեան, Նորա Ազատեան, Շանթ Աւետիսեան, Սարգիս Խաչատուրեան, Վազա Սարգիս, Սիմոն Շահիրիկեան, Սիմոն Սամսոնեան, Վահէ Վարժապետեան, Վահրամ Մանաւեան եւ Թալին Յակոբեան:

Երեկոն սկսաւ Տոքթ. Յերմինէ Վարժապետեանի բացման խօսքով: Ապա բեմ հրաւիրուեցաւ «Լոթիւս» համոյթը, որուն մաս կը կազմեն Զարին Զահլա (սփրանս), Գոհար Ղազէլեան (մեծօսփրանս), Ռուբէն Սաատ (թենոր) եւ Աշրաֆ Ֆիլիփ (պաս): Համոյթին ղեկա-

վարն ու դաշնակահարն Է երաժշտագետ Հայկ Աւագեան:

«Լոթիւս» համոյթը հանդէս եկաւ հետեւեալ խմբերգերով. Հիւպէռ Ժիթո՝ «Փարիզեան Երկինքի Տակ» (Sous Le Ciel Le Paris), Անթոնիօ Զալտարա՝ «Հոգին Իմ Սրտիս» (Alma Del Core), Ճոն Զանտեր՝ «Ամէնուրեք Ճազ» (And All That Jazz), Ճոն Զանտեր եւ Ֆրետ Էպ՝ «Դրամ, Դրամ» (Money, Money), Թոմմասօ Ճիորտանի՝ «Իմ Շատ Սիրելիս» (Caro Mio Ben) եւ Ֆրանսիս Լոփեզ՝ «Մէքսիքօ»:

Գեղեցիկ պահեր ապրեցանք ունկնդրելով հետեւեալ մեներգները. Ռուբէն Սաատ՝ Ռոլֆ Լովլանտի «Դուն Կը Բարձրացնես Չիս» (You Raise Me Up), Զարին Զահլա՝ Բարսեղ Կանաչեանի «Օրօր», Աշրաֆ Ֆիլիփ՝ Ճիուզեփփէ Վերտիի «Ան Երբեք Ինձի ԶԷ Սիրած» (Ella Giammai M'amo) եւ Գոհար Ղազէլեան՝ Ռոմանոս Մելիքեանի «Վարդը»:

Դաշնակի մենակատարումներով ելոյթ ունեցաւ երաժշտագետ Հայկ Աւագեան: Անոր ելոյթին ընթացքին տեսողական երաժշտութիւնը կ'ամբողջացնէր տեսարանը՝ երաժշտական, բանաստեղծական եւ նկարչական երեք ուղղութիւններով, ստեղծելով երազային մթնոլորտ մը: Հայկ, կատարեց Էրիք Սա-

թի «Ոսկիի Փոշի» վալսը, Անսո Բաբա-
ջանեանի «Նոքթիւրն»ը եւ Արամ
Խաչատրեանի «Թոքքաթա»ն, որոնց ըն-
թացքին մեծ պաստառի վրայ ցուցադ-
րուեցան տարբեր կրաֆիքներ, ինչպէս
նաեւ Մարտիրոս Սարեանի, Արշիլ Կոր-
քիի, Յովհաննէս Այվազովսքիի եւ Մի-
նաս Աւետիսեանի ստեղծագործութիւն-
ներէն: Իսկ Ստեփան Էլմասի «Տր-
տունջ» երաժշտութիւնը (ստեղծուած
Պետրոս Դուրեանի համանուն բանաս-
տեծութեան հիման վրայ) կատարելու
ժամանակ, պաստառին վրայ զուգահե-
ռաբար ցուցադրուեցաւ վաղամեռիկ
տաղանդաւոր բանաստեղծի
«Տրտունջք» ոտանաւորին հայերէն եւ
անգլերէն տարբերակները:

Հայկ Աւագեան նաեւ հանդէս եկաւ
«Գիտելիքի Ենթակայականութիւնը»
խորագիրը կրող բանախօսութեամբ: Ան
իր խօսքին մէջ ըսաւ թէ. «...մենք շատ
մեծ արուեստագէտներ ունեցած ենք,
ինչպէս՝ Սայաթ Նովան, Կոմիտասը,
որոնք առանց մասնագիտանալու,

արուեստի իւրօրինակ դպրոցներ եղած
են:

Ստեղծագործութիւնը անպայման
պետք է անցնի լսողութեան, տեսողու-
թեան, հոգիի եւ սրտի ճամբաներէն:
Ստեղծագործութիւններն են որ մասնա-
գիտութիւն կը ստեղծեն: Ուրեմն, մենք
ալ սորվինք, լուսաւորուինք եւ լուսաւո-
րենք մեր շուրջը....»:

Համոյթին անդամներուն գեղեցիկ
կատարումները լսելով՝ խանդավառու-
ած, հեռացած էինք առօրեայի եւ ներ-
կայիս մեզ շրջապատող բոլոր մտահո-
գութիւններէն:

«Լոթիւս»ին ելոյթը իր աւարտին հա-
սաւ ներկաներուն բոլուն ծափահարու-
թիւններու ներքոյ:

Շնորհակալութիւն այս գեղեցիկ երե-
կոյի կազմակերպիչներուն եւ տեսա-
ձայնային սարքաւորման պատասխա-
նատու Օհան Ճանիկեանին:

Նանօր Արիկեան

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԷՆ ՆԵՐՍ

Շաբաթ, 1 Յունիս 2014-ին, Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ երիտասարդաց յանձնախումբը դաստիարակչական հաւաքոյթ մը կազմակերպեց «Հայերը Եգիպտոսի Մէջ» նիւթին շուրջ:

Սոյն իրադարձութիւնը տեղի ունեցաւ ակումբին օդասուն պարտէզին մէջ, որուն ներկայ եղան անելի քան 50 պատանիներ եւ երիտասարդներ, որոնց տարիքը կը տարուբերէր 13-էն 30-ի միջեւ:

Տիկին Կասիա Ճղալեան, հետաքրքրաշարժ կերպով ներկայացուց պատմութիւնը Եգիպտոսի հայերուն, ուրուագծելով անոնց ներկայութեան պատմութիւնը Եգիպտոսի մէջ եւ այն մեծ դերը, զոր կատարած են ֆաթիմեան շրջանէն մինչեւ օրերս:

Հաւաքը տեղի ունեցաւ խարոյկի մը շուրջ, որ ծառայեց նաեւ այս առիթով պատրաստուած սրբերշիկները (hot dog) եւ

մոլոշները (marshmallow) խորովելու՝ ի մեծ ուրախութիւն եւ խանդավառութիւն ներկաներուն...

*ՀԲԸՄ-ի կայքէջէն քաղեց՝
Անայիս Ճիգմեճեան*

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԷՆ ՆԵՐՍ ՀԱՄԵՄՈՒԱԾ՝ «ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄՈՅԵՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱԿ»Ի ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ ՄՐՅՈՒՄՈՎ

Նկատի ունենալով «Րամատան»ի առիթով ի մի հաւաքուելու աւանդական սովորութիւնը, Երեքշաբթի 8 Յուլիսին, Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԸ կազմակերպեց արեւելեան երեկոյ մը՝ համապատասխան ճաշացուցակով, ինչպէս «քոշարի», «ֆուլ», «թաամիա» եւ այլն:

Այս համադամ ուտեստեղէններուն կողքին, ներկաները առիթը ունեցան նաեւ հետեւելու, մեծ պաստառի վրայ ցուցադրուած Պրազիլ ընդդէմ Գերմանիոյ ֆութպոլի աւարտական մրցումին, որ վերջացաւ Գերմանիոյ ջախջախիչ յաղթանակով եւ Պրազիլի ամօթալի պարտութեամբ (7-1):

Հարկ է յիշել՝ թէ ֆութպոլի աշխարհի ախոյեանութեան բաժակի համար, մրցաշարքի ընթացքին տեղի ունեցած բոլոր մրցումները, յաջորդաբար ցուցադրուած են ակումբէն ներս:

*ՀԲԸՄ-ի կայքէջէն քաղեց՝
Անայիս Ճիգմեճեան*

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ԲԱՅՈՒՄԸ

«Ամառուան Եղանակի Բացում»ը աւանդութիւն դարձած այն տօնակատարութիւնն է, որ ամէն տարի մեծ բժախնդրութեամբ, կը կազմակերպուի Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ Տիկնանց Յանձնախումբին կողմէ եւ որուն կը սպասեն ակումբին անդամներն ու համակիրները:

Շաբաթ, 7 Յունիս 2014-ին, երեկոյեան ժամը 9-էն սկսեալ ակումբը հետզհետէ սկսաւ խճողուիլ գաղութին անդամներով, որոնք չէին ուզած զրկուիլ այս խրախճանք հաւաքոյթէն:

Երկար սեղաններ՝ սպիտակ ծածկոցներով, քով-քովի շարուած էին դալար մարգագետնին վրայ՝ ծառերուն տակ ու մարգարանին սիրուած երիտասարդ DJ Ալէն Գարգուր եւ Վարդան Թերզիպաշեան կը հնչեցնէին հայկական երգեր ու մեղմ երաժշտութիւն: Տիկնանցի անդամուհիները վերջին ցուցմունքներ կու տային մատուցողներուն, որոնք փոքրիկ պնակներով պէս-պէս համադամներ կը շարէին սեղաններուն վրայ:

Շուտով խումբ-խումբ բարեկամներ բոլոր աթոռները գրաւեցին, իսկ պատանիներն ու երիտասարդները բարձր սեղաններու (high table) շուրջ բոլորուած, կը զուարճանային:

Ժամը տասը անց, մարգարանին ժրջան ատենապետ Պարոն Ժիրայր Տեփոյեան հրաւիրեց օրուան հիւրերը՝ Գերշ. Տ.

Աշոտ Եպս. Մնացականեան՝ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ, Արիի-ապատիւ Գրիգոր Օգոստինոս Գուսան՝ վիճակաւոր եգիպտահայ կաթողիկէ համայնքի եւ արժանապատիւ Հայր Յակոբ Յակոբեան, որ բացումը կատարեն աղցաններու ազատ շքասեղանին եւ խորովածին:

Իսկապէս որ շատ ճոխ, այլազան ու համեղ ուտելիքներով լի սեղան մը հրամցուցած էին Տիկնանցի անդամուհիները, որ բոլորին գնահատանքին արժանացաւ:

Օդը մեղմ էր ու մեղեդիները հաճելի, սակայն ներկաները պարելու փոխարէն կը նախընտրէին զրուցել: Մթնոլորտը շերմացնելու միտումով, DJ-ները հնչեցուցին վերջերս մեծ ժողովրդականութիւն վայելող «Պօշրադ Խեր» արաբերէն երգը, որուն յաջորդեց հայկական շուրջպարերու շարք մը:

Կէս գիշեր էր արդէն, երբ սկսաւ վիճակահանութիւնը եւ աւելի քան տասնհինգ բախտաւոր ներկաներ պարգեւներ շահեցան: Ժամանակը անզգալաբար բաւական յառաջացած էր, երբ ներկաները հրաժեշտ տուին, հաճելի երեկոյ մը անցուցած ըլլալու գոհունակութեամբ:

Շնորհակալութիւն Տիկնանց Յանձնախումբի անդամուհիներուն, ինչպէս նաեւ վարչական անդամներուն, իրենց տարած գնահատելի աշխատանքին համար:

Սօսի Ներսէտեան-Յակոբեան

ԱՂԵՔՍԱՆՈՂՐԻՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ՊԱՍՔԷԹ ՊՈԼԻ 2014-Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ

25 Յունուար 2011-ի յեղափոխութեան հետեւանքով ու իրերայաջորդ քաղաքական ներքին տագնապներու պատճառով, Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ վարչութիւնը խոհեմութիւն սկստած էր երեք տարի զանցառել մրցաշարք կազմակերպելը:

Սակայն նախագահական ընտրութիւններէն ամիս մը ետք՝ Յուլիս 2014-ին, աւանդութիւն դարձած եգիպտահայ պասքէթպոլի խաղերը անգամ մը եւս տեղի ունեցան Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ մէջ՝ Գահիրէէն ու Աղեքսանդրիայէն հինգ մարզական ակումբներու մասնակցութեամբ:

Եգիպտոսի 23 Յուլիս 1952-ի յեղափոխութեան 62-րդ տարեդարձը նշող այս մրցաշարքը կը վայելէր հովանաւորութիւնը Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Ս. Եպս. Մնացականեանի եւ նախագահութիւնը՝ Գահիրէի Պատուարժան Բաղաքական Ժողովի ատենապետ Տէր եւ Տիկին Օսնիկ Պըլըքտանեանի:

Ուրբաթ, 18 Յուլիս 2014-ի յայտագրին վրայ երկու մրցում կար, որոնցմէ առաջինը Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ Կամքին եւ հիւրընկալ ակումբի խումբերուն միջեւ էր: Յայտնի էր որ երկու վարչութիւններն ալ մեծ ջանք կը թափէն խումբերը պահելու եւ ակումբներուն գործունէութիւնները շարունակելու ուղղութեամբ: Հին խաղացողներէն շատեր կը բացակայէին տարիքի բերմամբ կամ ալ երկրէն հեռանալու պատճառով, ու անփորձ պատանիներ քով-քովի բերելով՝ խումբերը կազմուած էին:

Խաղին մակարդակը զգալիօրէն խոնարհ էր եւ աւարտեցաւ ի նպաստ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻն՝ 62 - 51 արդիւնքով:

Երկրորդ մրցումը Գահիրէէն ՀՄԸՄ Արաւատին եւ Ս. Թերեզային միջեւ էր: Հակառակ որ Ս. Թերեզայի խումբը իր սովորական մարզիկներով կը խաղար, սակայն փորձի պակասը յայտնի էր: Ուստի, առաջին խումբին պատանի մարզիկները առիթը ունեցան դաշտ իջնելու եւ իրենց երեք թիւ ապահովող արձակումներով զարմանք

պատճառելու:

Մրցումը աւարտեցաւ 66 - 40 արդիւնքով՝ ի նպաստ ՀՄԸՄ Արաւատին:

Շաբաթ, 19 Յուլիսի յայտագրին վրայ նշուած էր Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ աղջիկներու խումբին մրցումը, առանց յիշելու մրցակից խումբը:

Ամէն տարի Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ վարչութիւնը իր կազմակերպած մրցաշարքերուն հրաւեր կ'ուղղէ մասնակից ակումբներուն աղջիկներու խումբերուն եւս, սակայն բոլորն ալ, անխտիր, տարբեր պատճառաբանութիւններով միշտ խուսափած են իրենց մասնակցութիւնը բերելէ:

Եւ այսպէս, փոխանակ Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ աղջիկներուն Ա կամ 16 տարեկանէն վար խումբերէն մէկը հրաւիրելու, Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ վարչութիւնը նախընտրած էր որ իր խումբը տեղական «Էլ Դրամ» խումբէն պարտուի:

Գնահատելի է Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ատենապետ, սկաուտներու խմբապետ եւ աղջիկներու խումբին մարզիչ Պարոն Կարպիս Թօսունեանի տարած աշխատանքը ակումբէն ներս, սակայն անբացատրելի է Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ աղջիկներու խումբերէն մէկը չհրաւիրելու իր քայլը:

Տիկին Սիրան Յարութիւնեանի եւ իր դուստրերուն՝ Օրիորդներ Էլէնիի եւ Մերիի կողմէ, իրենց եղբօր եւ մօրեղբօր՝ Ողբացեալ Վարդերես Յարութիւնեանի յիշատակին նուիրուած մրցումի բաժակին դիւրաւ տիրացան «Էլ Դրամ»ի աղջիկները՝ 47 - 38 արդիւնքով:

Օրուան երկրորդ մրցումը, մեծ անհամբերութեամբ սպասուած, Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻն եւ ՀՄԸՄ Արաւատին միջեւ էր, որ սովորաբար մեծ հետաքրքրութիւն ստեղծած է մարզասէրներուն շարքերէն ներս: Այս տարի, Գահիրէէն մեծ թիւով ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ անդամներ ու համակիրներ եկած էին, քաջալերելու իրենց խումբը:

Մրցումին սկիզբի վայրկեանէն իսկ, Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ տղաքը տիրապե-

տեցին եւ գեղեցիկ խաղարկութիւն մը հրամցուցին, բայց Արարատի տղաքը դիւրաւ չյուսալքուեցան եւ ամէն կարելին ըրին՝ արդիւնքի տարբերութիւնը նուազեցնելու: ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ հիմնական խաղացողներուն կողքին արդէն իսկ աչքի կը զարնէին պատանի մարզիկներ:

Մրցումը ավարտեցաւ 61 - 50 արդիւնքով՝ ի նպաստ Զելիոպոլսոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻին:

Կոկիկ շարուած սեղաններուն շուրջ բոլորուեցան ներկաներէն շատեր եւ անելի քան 160 հոգի ըմբռնեցին Աղեքսանդրիոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ Տիկնանց Յանձնախումբին պատրաստած, շքասեղանին դրուած շատ ճոխ ու համեղ աղցանները:

DJ Այգ Գալայճեանի ընտրած հաճելի երգերուն ընկերակցութեամբ, ներկաները կէս գիշերէն մի քանի ժամ անց, ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ զինանշանով զարդարուած կարկանդակը համտեսելէ եւ վիճակահանութիւնը ավարտելէ ետք միայն, հրաժեշտ տուին ակումբին:

Կիրակի, 20 Յուլիսին ավարտական խաղը Զելիոպոլսոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻին եւ առաջին օրուան յաղթական՝ Աղեքսանդրիոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻին միջեւ էր: Մակարդակներու մեծ տարբերութեան պատճառով,

Գահիրէի խումբը առիթը տուաւ իր նորեկ պատանի մարզիկներուն դաշտ իջնելու, ուր բոլորն ալ շատ լաւ ու ինքնավստահ խաղարկութիւն ցուցաբերեցին:

Յաղթական հանդիսացաւ Զելիոպոլսոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ՝ 78 - 50 արդիւնքով:

Զելիոպոլսոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ատենապետ՝ Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Տէփոյեան բաժակը յաղթական խումբին յանձնեցին:

Ինչպէս միշտ, մրցաշարքին բոլոր մետալները նուիրուած էին Տէր եւ Տիկին Վարդ Աղեքսանեանի կողմէ:

Վարձքը կատար Զելիոպոլսոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ տղոց խումբին պատասխանատու Պարոն Յակոբ Գարակեօզեանին եւ օժանդակ Պարոն Զրիս Սիմոնեանին, նաեւ մարզիչ քաբթէն Ամր Աշուրին եւ օգնական մարզիչ քաբթէն Ալաա Չահրանին, իրենց տարած աշխատանքին համար, որուն շնորհիւ խումբը տիրացաւ 2014-ի առաջին մրցաշարքի բաժակին:

Կը շնորհաւորենք Աղեքսանդրիոյ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ վարչութիւնն ու Տիկնանց Յանձնախումբի անդամուիկները այս յաջող մրցաշարքին կազմակերպութեան համար:

Սօսի Ներսէտեան-Յակոբեան

ԱՂԵՔՍԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՐՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Աղեքսանդրիոյ ՀԱՐՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ամառ-նային եղանակի աւանդական բացումը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 22 Յունիս 2014-ին, ակումբին դալարագեղ պարտէզին մէջ, ի ներկայութեան ակումբի անդամներուն եւ հիւրերուն, որոնք բարեկամական եւ ջերմ մթնոլորտի մը մէջ, հաճելի երեկոյ մը անցուցին:

Հարկ է նշել թէ սոյն երեկոյթը տեղի պիտի ունենար երկու շաբաթ առաջ, սակայն յետաձգուած էր ակումբին երկարամեայ անդամ եւ մարզիկ՝ Վարդերես Յարութիւնեանի մահուան տխուր առիթով:

*ՀԲԸՄ-ի կայքէջէն քաղեց՝
Անայիս Ճիգմեճեան*

Պարբերաբերթիս շապիկին վրայի նկարը կը ներկայացնէ Հայոց Յեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի խորհրդանշանը, «ԱՆՄՈՌՈՒԿ» ծաղիկը, որ բոլոր լեզուներով նոյն իմաստը ունի՝ «ՅԻՇԷ՛»:

Մէջտեղի սեւ գոյնը կը խորհրդանշէ անցեալը՝ եղեռնի սարսափներն ու ցեղասպանութեան մասին յիշողութիւնը:

Ներսի հնգաթեւ ճառագայթանման բաց մանիշակագոյնը կը խորհրդանշէ ներկան՝ բոլորին հոգեհարազատ գաղափարին համամասնակից ըլլալը:

Ծաղիկին թերթերը՝ խորհրդանշանին մէջ գերակշռող գոց մանիշակագոյնը ապագան է:

Իսկ դեղին օղակը կը խորհրդանշէ յաւերժութիւնը՝ ապրելու եւ արարելու յոյս պարգեւող արեւի լոյսը, Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրը խորհրդանշող, շրջանաձեւ դասաւորուած 12 մոյթերու (յենարաններու) տեսքով:

